গোচৰ নং:

ফৌজদাৰী আপীল নং- ৬৮৭/২০০৭

আপীলকাৰী:

দিনেশ বৰঠাকুৰ

উত্তৰদাতা:

অসম চৰকাৰ

ৰায়দানৰ তাৰিখ: ১৩/০৩/২০০৮

পীঠ:

এচ. বি. সিনহা আৰু দলবীৰ ভাণ্ডাৰী

ৰায়:

ৰায়

ফৌজদাৰী আপীল নং- ৬৮৭/২০০৭

ন্যায়াধীশ এচ. বি. সিনহা

১. আপীলকাৰীজনক তেওঁৰ পত্নী মালা বৰঠাকুৰ আৰু তোলনীয়া কন্যা মুন্নী ওৰফে ময়ুৰীক হত্যা কৰাৰ অভিযোগত দোষী সাব্যস্ত কৰি যাবজ্জীৱন কাৰাদণ্ডৰ শাস্তি প্ৰদান কৰা হয়। আপীলকাৰীজনে প্ৰথমজন মৃতকৰ সৈতে ডিব্ৰুগড় চহৰৰ চিৰিং চাপৰিৰ শিৱনাথ ভট্টাচাৰ্য পথত বাস কৰিছিল।

২. তেওঁ পেছাত এজন অভিযন্তা। ২৫/৫/১৯৯৯ তাৰিখে সন্ধিয়া প্ৰায় ৪/৫ মান বজাত যেতিয়া তেওঁ নিজৰ কৰ্মস্থলীৰ পৰা উভতি আহিছিল, তেতিয়া তেওঁ ঘৰৰ মূল দুৱাৰত টোকৰ মাৰিছিল বুলি কোৱা হৈছিল। তেওঁ কোনো সঁহাৰি পোৱা নাছিল। তেওঁ

নিজৰ একেবাৰে নিকটতম প্ৰতিবেশী প্ৰণৱ কুমাৰ বৰা (পি. ডব্লিউ-১)ক ফোন কৰিছিল।

৩. পি ডব্লিউ ১-এ, যাৰ ঘৰটো কেৱল এখন বেৰৰ ব্যৱধানত অৱস্থিত আছিল, খিৰিকীখন খুলি কি হৈছে বুলি সুধিলে। প্ৰাপ্ত তথ্য অনুসৰি আপীলকাৰীয়ে উত্তৰ দিছিল, "তেওঁলোকে দুৱাৰ খোলা নাই"। তেওঁ ইয়াৰ উত্তৰত কয় যে "তেওঁলোক হয়তো শুই আছে"। তেওঁ (আপীলকাৰী) চৌহদৰ পিছফালৰ ফাললৈ গ'ল আৰু পিছফালৰ দুৱাৰ খোলা অৱস্থাত পালে।

৪. তেওঁ কন্যা মুন্নী আৰু পত্নী মালাৰ নাম ধৰি কেইবাবাৰো জোৰেৰে চিঞৰি মাতি থকা শুনা গ'ল। তেওঁ পত্নী আৰু কন্যাক পৃথক পৃথক বিচনাত মৃত অৱস্থাত পৰি থকা অৱস্থাত উদ্ধাৰ কৰে। কেইমিনিটমানৰ পাছত আপীলকাৰীয়ে পুনৰ পি ডব্লিউ ১-ক ফোন কৰি "বৰুৱা! বৰুৱা!" বুলি চিঞৰে। কি হৈছে বুলি তেওঁ প্ৰশ্ন কৰাত তেওঁক আহি এবাৰ চাবলৈ ক'লে। পি ডব্লিউ ১-এ আপীলকাৰীৰ পত্নীক বিচনাত তললৈ মুখ কৰি পৰি থকা অৱস্থাত উদ্ধাৰ কৰে। তেওঁ আপীলকাৰীৰ পত্নীৰ ভৰিৰ তলৰ অংশটোও শেঁতা দেখিলে। আপীলকাৰীয়ে মুন্নীৰ মৃতদেহটোৰ প্ৰতিও তেওঁৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিছিল। আপীলকাৰীয়ে "চাওক, তাইও লৰচৰ কৰা নাই" বুলি কৈ ছোৱালীজনীৰ ভৰিখন জোকাৰি দিলে। আপীলকাৰীয়ে "মালাই এই কাম কৰা উচিত নাছিল" বুলি মন্তব্য কৰে।

৫. ইয়াৰ পিছত পি ডব্লিউ ১-এ কাৰোবাক (যাৰ নাম প্ৰকাশ কৰা হোৱা নাই) আৰক্ষীক খবৰ দিবলৈ কয়। সেই ব্যক্তিজনে উক্ত অনুৰোধ ৰক্ষা নকৰাৰ বাবে তেওঁ নিজেই থানাৰ ভাৰপ্ৰাপ্ত বিষয়াক এই বিষয়ে অৱগত কৰে।

৬. তদন্তৰ উদ্দেশ্যে এটা স্নিফাৰ কুকুৰ অনা হৈছিল। কুকুৰটোক মৃতদেহৰ ওচৰলৈ লৈ যোৱা হৈছিল। প্ৰাপ্ত তথ্য অনুসৰি ঘৰৰ ভিতৰত থকাৰ সময়ছোৱাত কুকুৰটো কেৱল আবেদনকাৰীৰ ওচৰলৈ গৈছিল আৰু আন কাৰো ওচৰলৈ যোৱা নাছিল।

৭. পি ডব্লিউ ১-এ আদালতত দিয়া জবানবন্দীত কৈছিল যে 'এনে এটা আচৰিত কাণ্ড সংঘটিত হোৱা স্বত্তেও বৰঠাকুৰে যিদৰে প্ৰতিক্ৰিয়া প্ৰকাশ কৰিব লাগিছিল তেনে কোনো প্ৰতিক্ৰিয়া প্ৰকাশ কৰা নাছিল'। তেওঁ অৱশ্যে জেৰাত কৈছিল 'ঘটনাটো দেখি মোৰ জ্ঞান হেৰাই গৈছিল। তেওঁও হয়তো কিছু পৰিমাণে হিতাহিত জ্ঞান হেৰুৱাই পেলাইছিল। মানুহ ভেদে প্ৰতিক্ৰিয়া বেলেগ বেলেগ হয়। যিহেতু মৃত লোকসকল ক্ৰমে অভিযুক্ত ব্যক্তিৰ পত্নী

আৰু কন্যা আছিল, সেয়েহে তেওঁৰ প্ৰতিক্ৰিয়া অধিক তীব্ৰ হোৱা উচিত আছিল। মই লক্ষ্য কৰা অভিযুক্ত ব্যক্তিগৰাকীৰ প্ৰতিক্ৰিয়া হয়তো ঘটনাৰ অপ্ৰত্যাশিত পৰিৱৰ্তনৰ বাবে হৈছিল। তেওঁ বাৰে বাৰে নিজৰ কন্যাৰ মৃতদেহৰ ওচৰলৈ গৈছিল, কিন্তু পত্নীৰ মৃতদেহৰ ওচৰলৈ যোৱা নাছিল।'

৮. পি ডব্লিউ ১-ৰ বাহিৰেও তেওঁৰ পত্নী পূৰ্ণিমা দেৱীক পি ডব্লিউ ২ হিচাপে সোধা-পোছা কৰা হৈছিল। পূৰ্ণিমা দেৱীৰ মতে, পুৱা প্ৰায় ১০.১০ বজাত তেওঁ যেতিয়া নিজৰ অফিচলৈ গৈ আছিল, তেতিয়া অভিযুক্তৰ কন্যা মুন্নীয়ে কান্দি আছিল। তাই কিয় কান্দি আছে বুলি সোধাত মালাই উত্তৰ দিছিল যে মুন্নীক গা ধোৱাই দিয়া বাবেই কান্দি আছে।

৯. পি ডব্লিউ ৩ বিনু বেজবৰুৱাও আপীলকাৰীৰ প্ৰতিবেশী আছিল। তেওঁও ছোৱালীজনীৰ অস্বাভাৱিক কান্দোনৰ সাক্ষী আছিল।

১০. পি ডব্লিউ ৪, শ্ৰী মানস বৰপূজাৰী, শিক্ষা বিভাগৰ কৰ্মচাৰী । তেওঁ আপীলকাৰীৰ খুলশালীয়েক।

১১. তেওঁৰ মতে, যেতিয়া আপীলকাৰীক আবেলি প্ৰায় ৩:৩০/৪:০০ বজাত কি হৈছে বুলি সোধা হৈছিল, তেতিয়া তেওঁ উত্তৰ দিছিল, "তাই মুন্নী আৰু নিজকে হত্যা কৰিলে।" কিন্তু মৃতদেহটো দেখা পাই পি ডব্লিউ ৪-ৰ প্ৰতিক্ৰিয়া আছিল যে তেওঁক হত্যা কৰা হৈছে। তেওঁ মানি লৈছিল যে মৃত মালা আৰু আপীলকাৰীৰ মাজৰ বিবাহ তেওঁৰ সাক্ষ্য দিয়া আৰিখৰ ১৬-১৭ বছৰ আগতে হৈছিল আৰু তেওঁলোকৰ মাজত আপাত দৃষ্টিত ভাল সম্পৰ্ক আছিল। তেওঁৰ মতে, তেওঁলোকৰ মাজত কোনোধৰণৰ কাজিয়া হোৱা তেওঁ প্ৰত্যক্ষ কৰা নাছিল।

১২. পি ডব্লিউ ৫, ডাঃ আৰ চলিহাই মৰণোত্তৰ পৰীক্ষা সম্পন্ন কৰে।

১৩. পি ডব্লিউ ৬ হৈছে বুবুল শৰ্মা। প্ৰতিবেদন অনুসৰি তেওঁ মালাৰ ডিঙিত স্কিপিং ৰছী আৰু সোণৰ চেইনো দেখা পাইছিল। তেওঁ (মালা)ৰ ওঁঠৰ কোণৰ পৰা তেজ ওলাই অহাটোও তেওঁ লক্ষ্য কৰিছিল বুলি প্ৰকাশ কৰিছে। মুন্নীৰ ডিঙিত তেওঁ ক'লা দাগো দেখিবলৈ পাইছিল।

১৪. তদন্তকাৰী বিষয়াজনে এটা বিহৰ বটলো বিচাৰি পাইছিল।

১৫. পি ডব্লিউ ৬ৰ মতে যিখন বিচনাত মৃতদেহ পোৱা গৈছিল, সেই বিচনাখনত পাৰি থোৱা বিচনা চাদৰখন পৰিপাটিকৈ মেলি থোৱা আছিল। পুলিচৰ কুকুৰটো অহাটোও তেওঁ লক্ষ্য কৰিছিলে। তেওঁৰ মতে, মৃতদেহকেইটাৰ গোন্ধ পোৱাৰ পিছত কুকুৰটোৱে কোঠাটোৰ বাহিৰলৈ ওলাই নাহিল বৰঞ্চ আপীলকাৰীৰ ওচৰে-পাজৰে কোঠাটোৰ ভিতৰতে থাকিল।

১৬. পি ডব্লিউ ৭ শ্ৰী ধীৰাজ শৰ্মা চুবুৰীয়া আছিল। তেওঁ ঘটনাস্থলীলৈ আহিল। তেওঁৰ মতে, মানস বৰপূজাৰীয়ে কান্দি কান্দি আহি তেওঁক ক'লে যে "কোনোবাই বুবলি বাইদেউ (বায়েক) আৰু তেওঁৰ কন্যা মুন্নীক হত্যা কৰি তেওঁলোকৰ মৃতদেহ বিচনাত থৈ গৈছে।"

১৭. পি ডব্লিউ ৮ হৈছে শ্ৰী মাণিক বৰকাকতি। আপীলকাৰীৰ আচৰণ আৰু/বা প্ৰতিক্ৰিয়াৰ ক্ষেত্ৰত তেওঁ কেৱল এজন সাক্ষী আছিল। পি ডব্লিউ ৯, শ্ৰী চপন শৰ্মাৰ সাক্ষ্য-প্ৰমাণ শোৱনি কোঠাৰ দৃশ্যতে সীমাবদ্ধ আছিল।

১৮. পি ডব্লিউ ১০, শ্ৰী বিজয় প্ৰসাদ, এখন পান দোকানৰ মালিক। তেওঁৰ মতে অভিযুক্তই ঘটনাৰ তাৰিখ অৰ্থাৎ ২৫.৫.১৯৯৯ তাৰিখে তেওঁৰ দোকানৰ পৰা কোনো পান কিনা নাছিল।

১৯. পি ডব্লিউ ১১, শ্ৰী গণেশ বৰঠাকুৰ, অভিযুক্তৰ ভাতৃ। তেওঁক ঘটনাৰ বিষয়ে জনোৱাৰ পিছত তেওঁ ঘটনাস্থলীলৈ আহিলে। তেওঁৰ সাক্ষ্য বা প্ৰমাণ গোচৰৰ বাবে বৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ বা প্ৰাসংগিক নহয়।

২০. পি ডব্লিউ ১২ হৈছে শ্ৰীমতী মঞ্জুৰী বৰঠাকুৰ। তেওঁৰ সাক্ষ্য অনুসৰি তেওঁ অভিযুক্তজনক ছোৱালীজনী মৃত অৱস্থাত পৰি থকা কোঠাটোত হুমুনিয়াহ কাঢ়ি ইফালে সিফালে খোজ কাঢ়ি থকা অৱস্থাত পাইছিল।

২১. পি ডব্লিউ ১৩, শ্ৰী অনুপ বৰুৱাৰ ঘৰ আপীলকাৰীৰ ঘৰৰ পৰা চাৰি ফাৰ্লং দূৰত্বত অৱস্থিত। কোনোবাই তেওঁক উক্ত মৃত্যুৰ বিষয়ে জনাইছিল, যাৰ বাবে তেওঁ তালৈ গৈছিল।

২২. পি ডব্লিউ ১৪, শ্ৰী অনুপমা দত্তইও একেখিনি কথাই নিজৰ সাক্ষ্যত কয়। পি ডব্লিউ ১৫, শ্ৰী সমুদ্ৰ বৈশ্য এজন ৰাসায়নিক অভিযন্তা। তেওঁৰ মতে বটলত অৰ্গেন'ফছফৰাছ কীটনাশক আছিল যিটো হৈছে শাক-পাচলিৰ খেতিত ব্যৱহাৰ কৰা এক প্ৰকাৰৰ কীটনাশক।

২৩. পি ডব্লিউ ১৬, শ্ৰী কুশেশ্বৰ বৰা লখিমপুৰ থানাৰ ভাৰপ্ৰাপ্ত বিষয়া আছিল। তেওঁ এই গোচৰৰ তদন্তকাৰী বিষয়া। তেওঁ স্বীকাৰ কৰে যে পি ডব্লিউ ১ প্ৰণৱ বৰুৱাই তেওঁৰ আগত উল্লেখ কৰা নাছিল যে 'মালাই এই কাম কৰা উচিত নাছিল' আৰু অভিযুক্তজন সঘনাই তেওঁৰ কন্যাৰ ওচৰলৈ গৈছিল যদিও পত্নীৰ ওচৰলৈ যোৱা নাছিল' বুলিও তেওঁ জনোৱা নাছিল। একেদৰে পি ডব্লিউ ৪ মানস বৰপূজাৰীয়ে তেওঁৰ আগত আপীলকাৰীয়ে 'মৃত মালাই মুন্নীক হত্যা কৰি নিজকো হত্যা কৰিছে আৰু তেওঁ আপীলকাৰীৰ পিঠিত আঁচোৰৰ চিন দেখিছে'- বুলি আগবঢ়োৱা তথাকথিত মন্তব্যৰ কথা উল্লেখ কৰা নাছিল। পি ডব্লিউ ৬ ৰুবুল শৰ্মাই তেওঁক জনোৱা নাছিল যে তেওঁ মালাৰ মুখৰ পৰা তেজ ওলোৱা দেখিছে আৰু সেই স্থানত গিলাচত কিছু গাখীৰৰ দৰে বস্তু পোৱা গৈছে। একেদৰে পি ডব্লিউ ৯ চন্দন শৰ্মাই তেওঁৰ আগত উল্লেখ কৰা নাছিল যে মালা আৰু মুন্নীক একেখন বিচনাত পৰি থকা অৱস্থাত পোৱা গৈছে।

২৪. অভিযোগকাৰী পক্ষই ৰেকৰ্ডলৈ অনা ইতিপূৰ্বে উল্লেখ কৰা তথ্যসমূহৰ ভিত্তিত আপীলকাৰীৰ বিৰুদ্ধে দোষী সাব্যস্ত হোৱাৰ ৰায় বিদ্বান বিচাৰ ন্যায়াধীশে লিপিবদ্ধ কৰিছিল। উচ্চ ন্যায়ালয়ে এই ৰায়ৰ বিৰুদ্ধে দাখিল কৰা আবেদনখন নাকচ কৰিছিল।

২৫. মুন্নীৰ মৃত্যু হত্যাকাণ্ড হোৱাটো বিতৰ্কৰ বিষয় নহয়। কিন্তু মালাৰ মৃত্যু হত্যাকাণ্ড নে আত্মহত্যা প্ৰকৃতিৰ আছিল সেই বিষয় লৈ কিছু বিতৰ্ক হোৱা যেন লাগে। মালা আৰু মুন্নী দুয়োৰে মৃতদেহত বান্ধিলে হোৱা চাপৰ দৰে চিন আছিল যদিও চিকিৎসকৰ মতামত আছিল যে কেৱল মুন্নীয়েহে শ্বাসৰুদ্ধ হৈ মৃত্যুবৰণ কৰে। মালাৰ মৃত্যুৰ সন্দৰ্ভত এনে কোনো মতামত দিয়া হোৱা নাছিল। কিন্তু ৰাসায়নিক পৰীক্ষাৰ ফলাফলত এবিধ বিষাক্ত পদাৰ্থ অৰ্গেনʼফছফৰাছ কীটনাশকৰ উপস্থিতি ধৰা পৰে।

২৬. মালাৰ মৃত্যুৰ সন্দৰ্ভত পি ডব্লিউ ৫-এ তেওঁৰ জবানবন্দীত কয় যে :

"মৰণোত্তৰ পৰীক্ষাৰ প্ৰতিবেদনত মালা বৰঠাকুৰৰ সন্দৰ্ভত মই "হত্যা" শব্দটো উল্লেখ কৰা নাছিলো। হত্যাকাণ্ডৰ বিষয়ে প্ৰতিবেদনখনত একো উল্লেখ নাই। এই ক্ষেত্ৰত মালা বৰঠাকুৰৰ মৃত্যু আত্মহত্যা নে হত্যা আছিল সেই সন্দৰ্ভত মই একো মতামত আগবঢ়োৱা নাই।"

২৭. ইতিপূৰ্বে উপস্থাপন কৰা প্ৰমাণে স্পষ্টকৈ দেখুৱাইছে যে অভিযোগকাৰী পক্ষই বিদ্বান বিচাৰ ন্যায়াধীশক কেৱল পৰিস্থিতিগত প্ৰমাণহে আগবঢ়াইছিল। বিদ্বান বিচাৰ

ন্যায়াধীশগৰাকীয়ে কেৱল আপীলকাৰীৰ আচৰণৰ বিষয়ে অভিযোগকাৰী পক্ষৰ সাক্ষীসকলে দিয়া বক্তব্যৰ উপৰিও আপীলকাৰীয়ে “নিজ পত্নী আৰু তোলনীয়া কন্যা”ৰ মৃত্যুৰ বিষয়ে আৰক্ষীক অৱগত নকৰাৰ কথাও বিবেচনা কৰিছিল। ইয়াৰ উপৰিও এই সিদ্ধান্ত লোৱা হৈছিল যে আপীলকাৰীয়ে নিজৰ নিৰ্দোষিতা প্ৰমাণ কৰাত ব্যৰ্থ হৈছে। আপীলকাৰীয়ে আৰক্ষী তেওঁৰ ঘৰত উপস্থিত নোহোৱালৈকে মৃত্যুৰ বিষয়ে আৰক্ষীক অৱগত নকৰাৰ বাবে বিৰূপ অনুমান কৰা হৈছিল।

বিদ্বান বিচাৰ ন্যায়াধীশে এইটোও লক্ষ্য কৰিলে যে স্নিফাৰ কুকুৰটো ঘৰৰ ভিতৰত থকাৰ সময়ছোৱাত কেৱল আপীলকাৰীৰ ওচৰলৈ গৈছিল আৰু আন কাৰো ওচৰলৈ যোৱা নাছিল। বিদ্বান বিচাৰ ন্যায়াধীশগৰাকীৰ মতে, অভিযুক্তৰ আচৰণ অস্বাভাৱিক আছিল কাৰণ তেওঁ ‘নিজৰ পত্নী আৰু তোলনীয়া কন্যা’ৰ মৃত্যুৰ স্থানত কন্দাও নাছিল বা হতচকিত বা বিচলিত বা মৰ্মাহত হোৱাৰ কোনো লক্ষণো দেখোৱা নাছিল। এই কথাটোতো গুৰুত্ব দিয়া হৈছিল যে যেতিয়া আপীলকাৰীক তদন্তকাৰী বিষয়াই জেৰা কৰিছিল, কথিত তথ্য অনুসৰি, তেওঁ তেওঁক ভোক লগা বুলি কৈছিল আৰু লাইন হোটেলৰ পৰা খাদ্য কিনিছিল।

২৮. বিদ্বান বিচাৰ ন্যায়াধীশগৰাকীয়ে তেওঁৰ ৰায়দানত ফৌজদাৰী কাৰ্য্যবিধিৰ ৩১৩ নং ধাৰাত সোধা-পোছা কৰাৰ সময়ত আপীলকাৰীয়ে দিয়া বক্তব্যৰ বিষয়ে বহু বিশদভাৱে উল্লেখ কৰে। পি ডব্লিউ ১-ৰ বক্তব্যও বহুলভাৱে উদ্ধৃত কৰা হৈছিল।

২৯. আমাৰ মতে বিদ্বান বিচাৰ ন্যায়াধীশে অভিযোগকাৰী পক্ষৰ সাক্ষীসকলৰ প্ৰমাণ সঠিক আৰু ফলপ্ৰসূভাৱে বিশ্লেষণ কৰাত ব্যৰ্থ হৈছিল। যদিও তেওঁ লক্ষ্য কৰিছিল যে আপীলকাৰীৰ নিজ পত্নী আৰু তোলনীয়া কন্যাক হত্যা কৰাৰ কোনো উদ্দেশ্য নাছিল, তথাপিও তেওঁ এই সত্যটো অভিযোগকাৰী পক্ষৰ পৰিস্থিতিগত প্ৰমাণৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি বিবেচনা কৰা নাছিল। বিদ্বান বিচাৰ ন্যায়াধীশে মুন্নীৰ কিতাপ এখনত আপীলকাৰীৰ চশমা পোৱাৰ বিষয়ে পি ডব্লিউ ১৩-ৰ বক্তব্য লক্ষ্য কৰিছিল যদিও ইয়াৰ পৰা কোনো অনুমান উলিয়াব পৰা নাছিল। এই প্ৰমাণৰ প্ৰাসংগিকতাও নিৰ্ণয় কৰিবলৈ তেওঁ চেষ্টা কৰা নাছিল। এই প্ৰমাণ আমি অভিযোগকাৰী পক্ষৰ গোচৰৰ লগত প্ৰাসংগিক নহয় বুলি বিবেচনা কৰোঁ। বিদ্বান বিচাৰ ন্যায়াধীশগৰাকীয়ে এইটোও লক্ষ্য কৰে যে পি ডব্লিউ ১৩ৰ মতে মৃতকৰ নখত তেজৰ চিন লক্ষ্য কৰা হৈছিল, যাৰ ফলত তদন্তকাৰী বিষয়াই আপীলকাৰীৰ গাৰ পৰা চাৰ্টটো আঁতৰাই পিঠিত দুটা নখৰ চিন পাইছিল।

৩০. বিদ্বান বিচাৰ ন্যায়াধীশে মানি লৈছিল যে ৰাতিপুৱা ১১.৩০ বজাৰ পৰা বিয়লি প্ৰায় ৪.০০/৫.০০ বজাৰ ভিতৰত অভিযুক্তক অপৰাধ সংঘটিত হোৱা স্থানত দেখা পোৱাৰ কোনো প্ৰমাণ ৰেকৰ্ডত নাছিল, গতিকে এইটো অনুমান কৰিব নোৱাৰি যে তেওঁ মৃতকক বলপূৰ্বকভাৱে বিষ প্ৰয়োগ কৰিব পাৰে বা ডিঙি চেপি হত্যা কৰিব পাৰে বা দুয়োটা কামেই কৰিব পাৰে যাতে তেওঁলোকৰ মৃত্যু হয়। তেওঁ আৰু লিপিবদ্ধ কৰে যে পি ডব্লিউ ৬-এ তেওঁৰ প্ৰমাণত স্বীকাৰ কৰিছিল যে মৃত ব্যক্তি দুজনৰ পৰা লোৱা নখৰ স্ক্ৰেপিং অভিযুক্তৰ দেহৰ পৰা লোৱা ছালৰ স্ক্ৰেপিঙৰ সৈতে মিল নাছিল। এইদৰে অভিযুক্তৰ সৈতে দুয়োজন মৃতকৰ মাজত কোনো ধৰণৰ সংঘৰ্ষৰ চিন পোৱা নগ'ল।

৩১. মৃত লোক দুজনৰ মৃত্যু সন্দৰ্ভত আপীলকাৰীৰ প্ৰতিক্ৰিয়াৰ অভাৱেই মূলতঃ বিদ্বান বিচাৰ ন্যায়াধীশজনে তেওঁক অপৰাধৰ বাবে দোষী সাব্যস্ত কৰাৰ একমাত্ৰ কাৰণ আছিল। ইয়াত উল্লেখ আছিল-

> "১৯, ২৪, ২৫, ৩১, ৩৩, ৩৭, ৩৮, ৪৩, ৪৬, ৪৭, আৰু ৫৪ নং অনুচ্ছেদত বিশ্লেষণ কৰা সকলো পৰিস্থিতি আৰু ৫৫ নং অনুচ্ছেদত উল্লেখ কৰা গোচৰ আইনসমূহ বিবেচনা কৰি মই নিশ্চিত যে দীনেশ বৰঠাকুৰে ইচ্ছাকৃতভাৱে তেওঁৰ পত্নী মালা বৰঠাকুৰ আৰু তোলনীয়া কন্যাক অতি নিষ্ঠুৰভাবে হত্যা কৰিছিল, এই হত্যাৰ আঁৰৰ কাৰণবোৰ কেৱল তেওঁহে জানে। এই গোচৰৰ ৰেকৰ্ডত থকা প্ৰমাণে অভিযুক্তক দোষী প্ৰমাণ কৰা পৰিস্থিতিৰ শৃংখলৰ সকলো সংযোগ স্পষ্টকৈ দেখুৱাইছে। ইয়াৰ দ্বাৰা তেওঁ নিৰ্দোষী হ'ব পাৰে বুলিও কোনো যুক্তিসংগত সন্দেহ নাথাকে।" (জোৰ দিয়া হৈছে)

৩২. এই সন্দৰ্ভত উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ সিদ্ধান্তও পৃথক নহয়।

৩৩. অপৰাধ নিৰ্ণয় কৰাটো অনুমানৰ ওপৰত আধাৰিত হ'ব নোৱাৰে। আপীলকাৰীয়ে অপৰাধ কৰিছে বুলি সিদ্ধান্ত লোৱাৰ আগতে সেই অপৰাধ কৰাৰ প্ৰমাণ থকাটো উচিত। অপৰাধ কৰাৰ কোনো উদ্দেশ্য চিনাক্ত কৰা হোৱা নাছিল, যিটো তথ্য আৰু পৰিস্থিতিৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি প্ৰাসংগিক আছিল। পৰিস্থিতিৰ শৃংখলৰ সংযোগে কেনেকৈ মাত্ৰ এটা সিদ্ধান্তলৈ লৈ গ'ল যে কেৱল আপীলকাৰীহে অপৰাধটো সংঘটিত কৰাৰ বাবে দোষী, সেয়া বিদ্বান বিচাৰ ন্যায়াধীশে স্পষ্টকৈ উল্লেখ কৰা নাই।

৩৪. নিম্ন আদালতে অভিযোগকাৰী পক্ষৰ পৰা কোনো প্ৰমাণ পোৱা নাছিল যে আপীলকাৰীজন পুৱা ১১:৩০ বজাৰ পৰা বিয়লি ৪/৫:০০ বজাৰ ভিতৰত ঘটনাস্থলীত আছিল। অভিযোগকাৰী পক্ষই এই ক্ষেত্ৰত আপীলকাৰীৰ সহকৰ্মীসকলক সোধা-পোছা কৰি নিৰ্ণয় কৰিব লাগিছিল যে তেওঁ কেতিয়া নিজৰ কাৰ্যালয়ত উপস্থিত হৈছিল বা তেওঁ বিয়লি ৪.০০ বজাৰ আগতে কোনো সময়ত নিজৰ কাৰ্যালয় এৰিছিল নেকি। আপীলকাৰীৰ ঘৰ আৰু তেওঁৰ কাৰ্যালয়ৰ মাজৰ দূৰত্ব সম্পৰ্কেও কোনো প্ৰমাণ দিয়া হোৱা নাছিল। তেওঁ কেনেকৈ অহা-যোৱা কৰিছিল সেই বিষয়ে কোনো সাক্ষীয়ে সাক্ষ্য দিয়া নাছিল। অভিযোগকাৰী পক্ষই তেওঁক কামৰ বাবে ঘৰৰ পৰা ওলাই অহা দেখিছিল। পি ডব্লিউ ১-এ দেখিলে যে তেওঁ পত্নী আৰু তোলনীয়া ছোৱালীজনীক মূল দুৱাৰখন খুলিবলৈ মাতি আছে। পি ডব্লিউ ১-এ তেওঁলোকে শুই থাকিব পাৰে বুলি কোৱাৰ পিছতহে তেওঁ চৌহদৰ পিছফালে গৈছিল।

৩৫. আপীলকাৰীয়ে পি ডব্লিউ ১-ক প্ৰথমবাৰ আৰু দ্বিতীয়বাৰ বাবে ফোন কৰাৰ মাজৰ সময়ৰ ব্যৱধান আছিল কেইমিনিটমান। উক্ত ব্যৱধানত অপৰাধ সংঘটিত হ'ব পাৰিলেহেঁতেন বুলি অভিযোগকাৰী পক্ষই পৰামৰ্শ দিয়া নাই বা কোনো তথ্যও বিচাৰি পোৱা নাই।

৩৬. মৃত মালাক বিচনাত পৰি থকা দেখি পি ডব্লিউ ১-এ এক ধাৰণা কৰিছিল যে কথাটো স্বাভাৱিক নহয়। ইয়াৰ উপৰিও পি ডব্লিউ ১-এ তেওঁৰ সাক্ষ্যত উল্লেখ কৰিছে যে অভিযুক্তই শিশু 'মুন্নী'ৰ ভৰিখন জোকাৰি কৈছিল যে তাইও লৰচৰ কৰা নাই। অভিযুক্তই পি ডব্লিউ ১ক আহি চাবলৈ কৈছিল। মালা আৰু শিশু মুন্নীৰ ইতিমধ্যে মৃত্যু হৈছে নে নাই সেই সম্পৰ্কে পি ডব্লিউ ১ নিজেই অনিশ্চিত আছিল। আপীলকাৰীৰ আচৰণ, এতিয়ালৈকে এই পৰিঘটনাৰ প্ৰতি তেওঁৰ প্ৰাৰম্ভিক প্ৰতিক্ৰিয়া অতি স্বাভাৱিক যেন লাগে কাৰণ কাৰণ তেওঁ কিবা ভুল হোৱা বুলি সন্দেহ কৰিছিল যদিও নিশ্চিত নাছিল। যিকোনো ক্ষেত্ৰতে এই বিষয়টোৱে অপৰাধবোধৰ অনুমানক সমৰ্থন নকৰে।

৩৭. এইখিনিতে মন কৰিবলগীয়া যে পি ডব্লিউ ৬-এ তেওঁৰ সাক্ষ্যত স্পষ্টভাৱে স্বীকাৰ কৰিছিল যে মৃত ব্যক্তি দুজনৰ পৰা লোৱা নখৰ স্ক্ৰেপিংৰ আপীলকাৰীৰ দেহৰ পৰা লোৱা ছালৰ স্ক্ৰেপিংৰ সৈতে মিল নাছিল। অভিযোগ অনুসৰি আপীলকাৰীয়ে অপৰাধ কৰাৰ চেষ্টা কৰাৰ সময়ত মৃতকজনে কোনোধৰণৰ প্ৰতিৰোধ কৰা বুলি অভিযোগকাৰী পক্ষই কোনো প্ৰমাণ দাখিল কৰা নাছিল। পূৰ্বে উল্লেখ কৰা মৰণোত্তৰ পৰীক্ষাৰ

প্ৰতিবেদনত উল্লেখ কৰা অনুসৰি মালা বৰঠাকুৰৰ মৃত্যু হত্যাকাণ্ডৰ ফলত হোৱা বুলি উপস্থাপন কৰা চিকিৎসা প্ৰমাণেও নিশ্চিতভাৱে প্ৰমাণ নকৰে।

৩৮. অভিযোগকাৰী পক্ষৰ গোচৰৰ মূল ভেটি হৈছে পি ডব্লিউ ৬, পি ডব্লিউ ৮, পি ডব্লিউ ৯ আৰু পি ডব্লিউ ১৩ ৰ সাক্ষ্য, যিয়ে স্লিফাৰ কুকুৰটো অভিযুক্তৰ ওচৰত থকাৰ বিষয়ে আৰু ইমান ভয়ানক ঘটনা এটা সংঘটিত হোৱাৰ পিছতো অভিযুক্তৰ যি প্ৰতিক্ৰিয়া আছিল, সেয়া স্বাভাৱিক নাছিল কাৰণ তেওঁ নিজৰ আৱেগ বা দুখ প্ৰদৰ্শন কৰা নাছিল বুলি সাক্ষ্য দিছিল। স্লিফাৰ কুকুৰৰ প্ৰতিক্ৰিয়াৰ সন্দৰ্ভত আদালতে আব্দুল ৰজাক মুৰ্তাজা দাফেদাৰ বনাম মহাৰাষ্ট্ৰ চৰকাৰ [(১৯৬৯ (২) এছচিচি ২৩৪)] গোচৰত আইনখনৰ বিষয়ে তলত দিয়া ধৰণে উল্লেখ কৰিছিল:

> "কুকুৰে অনুসৰণ কৰাৰ প্ৰমাণ স্বীকাৰ কৰাৰ বিৰুদ্ধে তিনিটা সাধাৰণ আপত্তি উত্থাপন কৰা হৈছে। প্ৰথমতে, যিহেতু কুকুৰবোৰে শপতৰ অধীনত সাক্ষ্য দিব নোৱাৰে বা কুকুৰক জেৰা কৰিব নোৱাৰি, সেয়েহে কুকুৰৰ মানৱ পৰিচালকসকলে ইয়াৰ পৰিৱৰ্তে সাক্ষ্য দিব লাগিব, যাক শুনা কথা বুলি গণ্য কৰা হয়। দ্বিতীয়তে, অপৰাধমূলক গোচৰত মানুহৰ ভাগ্য কুকুৰৰ আচৰণৰ পৰা লোৱা সিদ্ধান্তৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল হ'ব নালাগে বুলি বিবেচনা কৰা হৈছে।"

তথাপিও আকৌ গড়ে লক্ষ্মী মংগৰাজু ওৰফে ৰমেশ বনাম অন্ধ্ৰ প্ৰদেশ চৰকাৰ [২০০১ (৬) এছচিচি ২০৫] গোচৰত এই আদালতে মতামত দিছিল :

"স্লিফাৰ বা ট্ৰেকাৰ কুকুৰৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি দিয়া প্ৰমাণৰ অন্তৰ্নিহিত দুৰ্বলতা আছে। কুকুৰ বা ইয়াৰ মালিকৰ ফালৰ পৰা ভুল হোৱাৰ সম্ভাৱনাই ইয়াৰ ভিতৰত প্ৰথম। কুকুৰটোৰ আচৰণৰ পৰা ভুল বৰ্ণনা বা ভুল অনুমানৰ সম্ভাৱনা নুই কৰিব পৰা নাযায়। শেষত ক'ব পাৰি যে বৈজ্ঞানিক দৃষ্টিকোণৰ পৰা আৰক্ষীৰ কুকুৰে অপৰাধীক অনুসৰণ আৰু চিনাক্ত কৰিবলৈ সক্ষম কৰা সঠিক ক্ষমতাৰ বিষয়ে সীমিত বুজাবুজি আৰু যথেষ্ট অনিশ্চয়তা আছে। তদন্তত কুকুৰ সম্পৰ্কীয় ক্ষমতা ব্যৱহাৰ হ'ব পাৰে যদিও ন্যায়িক কাৰ্য্যবিধি ইয়াৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল হোৱাটো কম উপযুক্ত।"

৩৯. এই সন্দৰ্ভত নিষ্পত্তি কৰা আইনখন হ'ল যে স্লিফাৰ কুকুৰে তদন্তত সহায় কৰিব পাৰে যদিও কুকুৰৰ পৰা পোৱা তথ্যক অভিযুক্তৰ দোষী সাব্যস্ত কৰিবলৈ প্ৰমাণ হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিব নোৱাৰি।

৪০. এতিয়া বিষয়টোৰ আন এটা দিশ অৰ্থাৎ আপীলকাৰীৰ তথাকথিত অস্বাভাৱিক আচৰণ বিবেচনা কৰা যাওক। পি ডব্লিউ ১ক অভিযোগকাৰী পক্ষই মূল সাক্ষী (star witness) বুলি গণ্য কৰিছিল। পুৱা ১১.৩০ বজালৈকে তেওঁ নিজৰ ঘৰত আছিল। তেওঁৰ জবানবন্দীৰ পৰা অনুমান কৰিব পাৰি যে তেওঁ আপীলকাৰীতকৈ বহু আগতেই নিজৰ বাসগৃহলৈ উভতি আহিছিল। স্থানীয় অঞ্চলত তেওঁ কোনো অস্বাভাৱিকতা লক্ষ্য কৰা নাছিল। আপীলকাৰীৰ ওচৰ-চুবুৰীয়া আৰু/বা পথৰ সিটো পাৰে থকা দোকানৰ মালিকসকলো আপীলকাৰী নিজৰ বাসগৃহ পোৱাৰ আগতে কোনো ঘটনাৰ বিষয়ে অৱগত নাছিল।

পি ডব্লিউ ১ আৰু পি ডব্লিউ ২-এ তেওঁলোকৰ নিজ নিজ জবানবন্দীত কোৱা মতে তেওঁলোকে সেইদিনা আপীলকাৰী বা মৃত মালাৰ কোনো অস্বাভাৱিক আচৰণ লক্ষ্য কৰা নাছিল। পি ডব্লিউ ১, পি ডব্লিউ ২ আৰু পি ডব্লিউ ৩-এ লক্ষ্য কৰা একমাত্ৰ অস্বাভাৱিক কথাটো আছিল ৰাতিপুৱা মুন্নীৰ অস্বাভাৱিক কান্দোন। সেয়ে মাক আৰু কন্যাৰ মাজত নিশ্চয় কিবা এটা ঘটিছিল। মাকে গা ধোৱাই দিয়াৰ বাবেই ছবছৰীয়া ছোৱালী এজনীয়ে যে ইমান জোৰেৰে কান্দিব আৰু তাকো ওচৰ-চুবুৰীয়াৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিব পৰাকৈ ইমান দীঘলীয়া সময়ৰ বাবে, সেইটো বিশ্বাস কৰা টান। গতিকে কিবা এটা নিশ্চয় ঘটিছিল, যিটো মৃতকজনে লুকুৱাবলৈ চেষ্টা কৰিছিল।

৪১. আপীলকাৰীৰ প্ৰাৰম্ভিক প্ৰতিক্ৰিয়াত আমি কোনো অস্বাভাৱিকতা দেখা নাপাওঁ। তেওঁ জোৰেৰে দুৱাৰত টোকৰ মাৰিছিল। তেওঁ মৃতকক ডাঙৰকৈ চিঞৰি মাতিছিল, যি কাৰ্যই পি ডব্লিউ ১ৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰে। পি ডব্লিউ ১-এ কৰা এটা প্ৰশ্নত তেওঁ উল্লেখ কৰিছিল যে তেওঁলোকে দুৱাৰখন খুলি দিয়া নাই আৰু যেতিয়া পি ডব্লিউ ১-এ কৈছিল যে তেওঁলোক নিশ্চয় শুই আছিল, তেতিয়াহে তেওঁ চৌহদৰ পিছফালে গৈ বিচনাত পৰি থকা মৃতদেহবোৰৰ সন্ধান লাভ কৰে আৰু লগে লগেই আকৌ এবাৰ পি ডব্লিউ ১ মাতে।

জেৰাত পি ডব্লিউ ১-এ স্বীকাৰ কৰিছিল যে ব্যক্তিভেদে প্ৰতিক্ৰিয়া বেলেগ বেলেগ হয়। পি ডব্লিউ ১ৰ মতে আপীলকাৰীয়ে কোনো ধৰণৰ দুখৰ প্ৰদৰ্শন নকৰাটো কোনো স্বাভাৱিক মানুহৰ আচৰণ নাছিল। মঞ্জুৰি বৰঠাকুৰৰ সাক্ষ্য অৱশ্যে বেলেগ।

৪২. আমি দেখিবলৈ পাওঁ যে এই আদালতে ৰাণা পৰ্তাপ আৰু অন্যান্য বনাম হাৰিয়ানা চৰকাৰ গোচৰত [১৯৮৩ (৩) এছচিচি ৩২৭] মতামত দিছিল:

"তথাপিও বিদ্বান সত্ৰ ন্যায়াধীশগৰাকীয়ে সাক্ষীৰ উপস্থিতিৰ ওপৰত সন্দেহ কৰাৰ আন এটা কাৰণ আছিল যে আক্ৰমণকাৰীৰ কবলত থকাৰ সময়ত তেওঁলোকে মৃতকক উদ্ধাৰ কৰিবলৈ নোযোৱাটো অস্বাভাৱিক আছিল। এই মন্তব্য অতি অবাস্তৱ বুলি আমি বিশ্বাস কৰোঁ। হত্যাকাণ্ডৰ সাক্ষী হোৱা প্ৰতিজন ব্যক্তিয়ে নিজৰ নিজৰ ধৰণেৰে প্ৰতিক্ৰিয়া প্ৰকাশ কৰে। কিছুমান মানুহ স্তম্ভিত হৈ পৰে, বাকৰুদ্ধ হৈ পৰে আৰু একে ঠাইতে স্থিৰ হৈ পৰে। কিছুমান মানুহ অতি আৱেগিক হৈ ডাঙৰকৈ কান্দিবলৈ আৰম্ভ কৰে। কিছুমানে সহায় বিচাৰি চিঞৰিবলৈ আৰম্ভ কৰে। আন কিছুমানে নিজকে সেই ঠাইৰ পৰা যিমান পাৰি দূৰত ৰাখিবলৈ পলাই যায়। তথাপিও আন কিছুমানে ভুক্তভোগীক উদ্ধাৰৰ বাবে লৰালৰিকৈ যায়, আনকি আক্ৰমণকাৰীক ওলোটাই আক্ৰমণ কৰাৰ পৰ্যায়লৈকে যায়। প্ৰতিজন ব্যক্তিৰে নিজস্ব সুকীয়া সুকীয়া প্ৰতিক্ৰিয়া থাকে। স্বাভাৱিক প্ৰতিক্ৰিয়াৰ কোনো নিৰ্দিষ্ট নিয়ম নাই। কোনো সাক্ষীয়ে কোনো বিশেষ ধৰণে প্ৰতিক্ৰিয়া প্ৰকাশ নকৰাৰ ভিত্তিত তেওঁৰ প্ৰমাণক আওকাণ কৰাটো সম্পূৰ্ণ অবাস্তৱ আৰু কল্পনাতীত।"

{মাৰৱাড়ী কিশোৰ পৰমানন্দ আৰু আন এজন বনাম গুজৰাট চৰকাৰ [১৯৯৪(৪)এছচিচি ৫৪৯] আৰু উত্তৰ প্ৰদেশ চৰকাৰ বনাম ড. দেৱেন্দ্ৰ সিং [২০০৪ (১০) এছচিচি ৬১৬)] চাওক}

৪৩. যিকোনো পৰিস্থিতিত এজন ব্যক্তিয়ে কেনে প্ৰতিক্ৰিয়া প্ৰকাশ কৰিব তাৰ কোনো সাৰ্বজনীন নিয়ম নাই। এজন ব্যক্তিয়ে নিজৰ স্থিৰতা হেৰুৱাব পাৰে, আনহাতে আন এজনে কি ঘটিছে সেইটো নিজে বুজি উঠালৈকে নিৰৱ দৰ্শক হৈ থাকিব পাৰে আৰু পিছতহে তাৰ প্ৰতিক্ৰিয়া প্ৰকাশ কৰিব পাৰে।

৪৪. গতিকে, আপীলকাৰীয়ে পত্নী আৰু কন্যাৰ মৃতদেহ দেখি কান্দিব পৰা নাছিল বুলিয়েই ইয়াক তেওঁৰ দোষৰ প্ৰমাণ হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিব নোৱাৰি।

৪৫. যদি তেওঁ নিজৰ অফিচলৈ গৈ পুৱা ১১:৩০ বজাৰ পৰা ৪/৫:০০ বজাৰ ভিতৰত ঘূৰি আহিলহেঁতেন তেন্তে কথাবোৰ হয়তো বেলেগ হ'লহেঁতেন। কেইমিনিটমানৰ ভিতৰতে তেওঁ হত্যাকাণ্ড সংঘটিত কৰিব পাৰিলেহেঁতেন বুলি ধাৰণাটো যদি খাৰিজ কৰা হয়, তেন্তে আপীলকাৰীয়ে অপৰাধ সংঘটিত কৰিছে বুলি সন্দেহ কৰাৰো কোনো ভিত্তি নাই। গোচৰীয়া পক্ষই দাবী কৰা নাই যে মৃতকক শেষবাৰৰ বাবে আপীলকাৰীৰ সৈতে দেখা

গৈছিল। অপৰাধ সংঘটিত হোৱাৰ সময়খিনিৰ আশে-পাশে তেওঁক ঘৰত প্ৰৱেশ কৰা বা ওলাই অহা কোনেও দেখা নাছিল। পুৱা ১১:৩০ বজাৰ পৰা বিয়লি ৪/৫ বজাৰ ভিতৰত অপৰাধ সংঘটিত হোৱাৰ প্ৰমাণ থাকিলে হয়তো কথাবোৰ বেলেগ হ'লহেঁতেন। সাধাৰণতে এনে ভয়ানক অপৰাধ সংঘটিত কৰাজন পলাই গ'লহেতেন, কিন্তু তেওঁ তেনেকুৱা নকৰিলে। যদি তেওঁ অপৰাধৰ কথা নজনাৰ ভাও ধৰিব বিচাৰিলেহেঁতেন, তেনেহ'লে তেওঁ পত্নী আৰু কন্যাৰ মৃত্যুৰ বিষয়ে ওচৰ-চুবুৰীয়াৰ ফোন অহালৈ অপেক্ষা কৰি নিজৰ অফিচতে থাকিব পাৰিলেহেঁতেন।

৪৬. গতিকে, তেওঁৰ আচৰণ বা প্ৰতিক্ৰিয়াৰ (বা ইয়াৰ অভাৱ) সহায়ত তেওঁ অপৰাধ সংঘটিত কৰাৰ বাবে দোষী বুলি সিদ্ধান্ত ল'ব নোৱাৰি। বেলেগ মতামত পোষণ কৰাও সম্ভৱ হ'ব পাৰে।

আপীলকাৰীয়ে পি ডব্লিউ-১-ক "মালাই তেনেকুৱা কৰা উচিত নাছিল" বুলি কৈছিল নেকি, সেয়া অনিশ্চিত। এই বক্তব্যই কোনো উপযোগী তথ্য নিদিয়ে। বক্তব্যটো তেওঁ আগবঢ়াইছে বুলি ধৰি ল'লেও, যদিও তদন্তকাৰী বিষয়াই কৈছে যে পি ডব্লিউ ১-এ তেওঁক এই বিষয়ে কোৱা নাছিল, এই বক্তব্যই মাথোঁ বুজাইছে যে ৰাতিপুৱা মাতৃ আৰু কন্যাৰ মাজত এনেকুৱা কিবা এটা ঘটিছিল যিটো আপীলকাৰীয়ে ভাল পোৱা নাছিল।

৪৭. বিচাৰ বিভাগে পি ডব্লিউ ৪-ৰ জৰিয়তে এটা নতুন কাহিনীৰ প্ৰৱৰ্তন কৰাত আমি আচৰিত হৈছো৷ যদিও আপীলকাৰীৰ আচৰণে দেখুৱাইছিল যে তেওঁ নিজৰ ছোৱালীজনীৰ মৃত্যুত দুখী কিন্তু পত্নীৰ মৃত্যুত দুখী নহয়, তথাপিও ইয়াৰ দ্বাৰা তেওঁ দোষী নে নিৰ্দোষী সেই বিষয়ে কোনো সিদ্ধান্তত উপনীত হোৱাত সহায় নকৰে।

৪৮. ইয়াতকৈও আচৰিত কথাটো হ'ল যে অভিযোগকাৰী পক্ষৰ কেইজনমান সাক্ষীয়ে মৃতদেহটোৰ অৱস্থান আৰু বস্তুবোৰ কেনেদৰে আৱিষ্কাৰ কৰা হৈছিল সেই সম্পৰ্কে অনুমান কৰিহে অভিযোগমূলক প্ৰমাণ দাঙি ধৰিছিল। তদন্তকাৰী বিষয়াজনে এই প্ৰমামবোৰ লক্ষ্য কৰা নাছিল, বা সাক্ষীসকলে বা আন কোনোবাই তেওঁক আঙুলিয়াই দিয়াও নাছিল।

৪৯. আমি ইয়াৰ আগতে লক্ষ্য কৰিছো যে তদন্তকাৰী বিষয়াৰ আগত আপীলকাৰীৰ কথিত প্ৰতিক্ৰিয়াৰ সন্দৰ্ভত অভিযোগকাৰী পক্ষৰ সাক্ষীসকলে কোনো বক্তব্য দিয়া নাছিল।

৫০. অভিযোগকাৰী পক্ষই দেখুৱাবলৈ চেষ্টা কৰিছিল যে ভুক্তভোগীসকলৰ মৃত্যু বিষ প্ৰয়োগৰ ফলত আৰু/বা ডিঙি চেপাৰ ফলত হৈছে। ঘৰৰ ভিতৰত গিলাচ এটাৰ লগতে

ৱাহ্ বেচিনত কীটনাশক থকা বটলটো উদ্ধাৰ কৰা হৈছে। আপীলকাৰীয়ে কীটনাশক ক্রয় কৰা বা ঘৰলৈ অনা বুলি কোনো ৰেকৰ্ডত নাই। আপীলকাৰীয়ে বটল বা গিলাচটো উক্ত উদ্দেশ্যত ব্যৱহাৰ কৰিছিল বুলি দেখুৱাবলৈ তেওঁৰ কোনো আঙুলিৰ ছাপ লোৱা হোৱা নাছিল। বিষ/কীটনাশক প্রয়োগ কৰাৰ ক্ষেত্রত আপীলকাৰীৰ যুগসূত্র স্থাপন কৰা কোনো সাক্ষ্য-প্রমাণ ৰেকৰ্ডত নাই।

৫১. শাৰদ বিৰ্ধিচন্দ চৰ্দা বনাম মহাৰাষ্ট্ৰ চৰকাৰ [(১৯৮৪) ৪ এছচিচি ১১৬] গোচৰত এই আদালতে মতামত দিছিল যে আবেদনকাৰীৰ অপৰাধৰ সন্দৰ্ভত সিদ্ধান্তত উপনীত হোৱাৰ আগতে নিম্নলিখিত পৰিস্থিতিসমূহ প্রতিষ্ঠা কৰিব লাগিবঃ

(i) যিবোৰ পৰিস্থিতিয়ে অপৰাধ কৰা বুলি এক সিদ্ধান্তত উপনীত কৰায়, সেইবোৰ সম্পূৰ্ণৰূপে প্ৰমাণ কৰিব লাগিব।

(ii) এনেদৰে প্রতিষ্ঠা কৰা তথ্যসমূহ কেৱল অভিযুক্তজন দোষী হোৱাৰ অনুমানৰ সৈতে সামঞ্জস্যপূৰ্ণ হ'ব লাগে আৰু ইয়াৰ বাহিৰে আন কোনো অনুমানৰ ওপৰত ব্যাখ্যাযোগ্য হ'ব নালাগে;

(iii) পৰিস্থিতি নিৰ্ণায়ক হ'ব লাগিব।

(iv) অভিযুক্তজনক কোনো এটা অপৰাধৰ বাবে দোষী সাব্যস্ত কৰিবলৈ, প্ৰমাণৰ শৃংখলটো ইমান সুসংবদ্ধ হ'ব লাগিব যে ই অভিযুক্তজন দোষী বুলি লোৱা সিদ্ধান্তক সম্পূৰ্ণভাৱে সমৰ্থন কৰে, অভিযুক্তজনৰ নিৰ্দোষিতাক সমৰ্থন কৰিব পৰা আন কোনো যুক্তিসংগত ব্যাখ্যাৰ বাবে থল এৰি নিদিয়ে।"

সেই গোচৰত স্পষ্টকৈ কোৱা হৈছিল যে অভিযোগকাৰী পক্ষই অভিযুক্তক বিষ দি হত্যা কৰাৰ সৈতে সংযোগ কৰা প্ৰমাণ দিব লাগিব। তেওঁলোকে ক'লে:

"এই ক্ষেত্ৰত দুটা কথা প্ৰমাণিত হৈছে আৰু দুটা কথা প্ৰমাণিত হোৱা নাই। প্ৰথমতে, এইটো নিঃসন্দেহে প্ৰমাণিত হৈছে যে মঞ্জুৰ মৃত্যু পটাছিয়াম ছাইনাইডৰ ফলত হৈছিল আৰু দ্বিতীয়তে, এইটোও প্ৰমাণিত হৈছে যে বিষ প্ৰদান কৰাৰ সুযোগ আছিল। অৱশ্যে, কোনো প্ৰমাণৰ দ্বাৰা এইটো প্ৰমাণিত হোৱা নাই যে আবেদনকাৰীৰ লগত বিষ আছিল।"

এই কথাও লক্ষ্য কৰা হৈছিল যে-

“২. গোচৰটোত উপস্থাপন কৰা প্ৰমাণে দুটা ভিন্ন ব্যাখ্যাক প্ৰতিফলিত কৰে: এটা ব্যাখ্যাৰ পৰা অনুমান কৰিব পাৰি যে অভিযুক্তজন দোষী, আনটো ব্যাখ্যাৰ পৰা অনুমান কৰিব পাৰি যে অভিযুক্তজন নিৰ্দোষী। অভিযুক্তই সম্ভবতঃ মঞ্জুক বিষ (পটাছিয়াম চাইনাইড) দিছিল, কিন্তু আত্মহত্যা কৰাটোও সম্ভৱ। এই অনিশ্চয়তাৰ বাবে অভিযুক্তই সন্দেহৰ সুবিধা লাভ কৰাৰ যোগ্য আৰু তেওঁক দোষমুক্ত কৰা উচিত।

৩. বিষক্ৰিয়াৰ গোচৰৰ এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ অংশ প্ৰমাণ কৰাত অভিযোগকাৰী পক্ষ সম্পূৰ্ণৰূপে ব্যৰ্থ হৈছে যে অভিযুক্তৰ হাতত বিষ আছিল। এই প্ৰমাণ হয় প্ৰত্যক্ষ প্ৰমাণ হ’ব পাৰে নহয় পৰিস্থিতিগত প্ৰমাণ। এই ব্যৰ্থতাৰ বাবেই অভিযোগকাৰী পক্ষৰ গোচৰটো বিফল হ’বই লাগিব।”

৫২. আপীলকাৰীয়ে হয়তো এজাহাৰখন আৰক্ষী ঘটনাস্থলত উপস্থিত হোৱাৰ পিছতহে দাখিল কৰিছিল। তদন্তকাৰী বিষয়াজন আবেলি প্ৰায় ৪.৪৫ বজাত ঘটনাস্থলীলৈ আহিছিল। পি ডব্লিউ–১–এ স্পষ্টভাবে কয় যে তেওঁ কাৰোবাক আৰক্ষীক খবৰ দিবলৈ কৈছিল। যেতিয়া সেই ব্যক্তিজনে তেওঁৰ অনুৰোধ ৰক্ষা কৰা নাছিল, তেতিয়া তেওঁ খবৰ দিছিল। যদিহে পূৰ্বে উল্লেখ কৰা পৰিস্থিতিত আপীলকাৰীয়ে থানাৰ ভাৰপ্ৰাপ্ত বিষয়াজনক অৱগত কৰা নাছিল, তেওঁৰ বিৰুদ্ধে কোনো বিৰূপ অনুমান উত্থাপন কৰিব নোৱাৰি। আপীলকাৰীৰ ফালৰ পৰা আৰক্ষীক কবৰ দিয়াত কোনো পলম হোৱা নাছিল, কাৰণ তেওঁ পি ডব্লিউ–১–ক জনাইছিল আৰু পি ডব্লিউ–১–এ আৰক্ষীক জনাইছিল।

৫৩. বিদ্বান বিচাৰ ন্যায়াধীশে পান দোকানৰ মালিক পি ডব্লিউ–১০ ৰ প্ৰমাণৰ ওপৰতো নিৰ্ভৰ কৰিছে, যিয়ে সাক্ষ্য দিছিল যে সেইদিনা আপীলকাৰী পান দোকানলৈ যোৱা নাছিল। আমাৰ মতে তেওঁৰ প্ৰমাণ একেবাৰে নিৰ্ভৰযোগ্য নহয়। তেওঁ নিজৰ জেৰাত স্বীকাৰ কৰিছিল যে দুপৰীয়া তেওঁৰ ভাতৃ দোকানত বহে আৰু সেইবাবে আপীলকাৰীয়ে নিয়মিতভাৱে পান কিনি লৈ যায় বুলি কৰা তেওঁৰ অনুমানটো বিশ্বাসযোগ্য নহবও পাৰে।

৫৪. সেইবাবে আমি দৃঢ়তাৰে মত পোষণ কৰো যে আপীলকাৰীক দোষী সাব্যস্ত কৰা পৰিস্থিতিগত প্ৰমাণ অভিযোগকাৰী পক্ষই প্ৰতিষ্ঠা কৰা নাই, সেইবাবে দোষী সাব্যস্ত কৰা আৰু শাস্তি বিহাৰ ৰায় বাহাল ৰাখিব নোৱাৰি। সেই অনুসৰি সেই ৰায় খাৰিজ কৰা হয়। আমি কেৱল দুখ প্ৰকাশ কৰিব পাৰো যে এনে এটা গোচৰতো আপীলকাৰীয়ে চাৰি বছৰ কাৰাগাৰত থাকিব লগীয়া হৈছিল।

৫৫. আপীলৰ অনুমতি দিয়া হৈছে। আন কোনো গোচৰৰ সৈতে জড়িত নহ'লে আপীলকাৰীক তত্ক্ষণাত মুকলি কৰি দিবলৈ নিৰ্দেশ দিয়া হৈছে।

অনুবাদক: মায়াশ্ৰী মহন্ত, জ্যেষ্ঠ অনুবাদক, অনুবাদ শাখা, গৌহাটী উচ্চ ন্যায়ালয়

DISCLAIMER

"The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation".

“স্থানীয় ভাষালৈ অনূদিত এই ৰায় গোচৰত জড়িত পক্ষই বুজি পোৱাৰ উদ্দেশ্যে সীমিত ব্যৱহাৰৰ বাবেহে। ইয়াৰ বাদে অন্য ক্ষেত্ৰত অনূদিত ৰূপ ব্যৱহৃত নহ’ব। সকলো ব্যৱহাৰিক আৰু বিভাগীয় কামৰ লগতে ৰায়ৰ কাৰ্যকৰীকৰণ আৰু ৰূপায়নৰ ক্ষেত্ৰতো এই ৰায়ৰ ইংৰাজী সংস্কৰণটোৱেই সঠিক বিবেচিত হ’ব।“